

JÖNKÖPING UNIVERSITY

*School of Education and
Communication*

Integrering i fritidshem

**En studie om lärares arbete med att integrera
nyanlända elever i fritidshem**

KURS: Examensarbete för grundlärare fritidshem, 15 hp

PROGRAM: Grundlärarprogrammet med inriktning mot arbete i fritidshem

FÖRFATTARE: Tanju Yulman

EXAMINATOR: Björn Hellqvist

TERMIN: VT18

Tanju Yulman

Integrering i fritidshem - En studie om lärares arbete med att integrera nyanlända elever i fritidshem

Integrating into after school centres. A study of teachers' work on integrating newly arrived students into after school centres

Antal sidor: 25

Sammanfattning/abstract

Integrering av invandrade barn har blivit allt viktigare i takt med att antalet ökat kraftigt på senare år och att en bristfällig integrering riskerar att få negativa sociala konsekvenser. Det är något som måste bli mycket bättre i våra skolor/fritidshem. Syftet med min studie är att studera hur fritidslärarna arbetar med att integrera nyanlända elever i fritidshemmets verksamhet.

Den metod som används i studien är en kvalitativ metod, i form av intervjuer. Intervjuerna har gjorts med fyra fritidslärare som är verksamma på fyra olika skolor. Studien visar att det finns en bred kunskap och mycket forskning kring ämnet och att man arbetar på olika sätt med att integrera nyanlända elever i fritidshem. Fritidslärarna beskriver att de har strategier om hur de ska arbeta med att integrera de nyanlända eleverna i fritidshemmet men att det ändå brister en del och att de har problem med det.

Sökord: Fritidslärare, Integrera, Nyanlända, Språkbarriären, Mottagande.

Postadress
Högskolan för Lärande
och Kommunikation (HLK)
Box 1026
551 11 JÖNKÖPING

Gatuadress
Gjuterigatan 5

Telefon Fax
036-101000 036162585

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
2. Bakgrund.....	2
2.1 Innebörden av att vara nyanländ elev	2
2.2 Språkbarriären.....	4
2.3 Mottagandet av nyanlända elever	6
3. Syfte och frågeställningar	9
4. Metod	10
4.1 Urval	10
4.2 Genomförande.....	11
4.3 Databearbetning och analys	12
4.4 Tillförlitlighet.....	12
4.5 Etiska aspekter	12
5. Resultat	13
5.1 Mottagandet av nyanlända elever i fritidshemmet.....	13
5.2 Arbetet med de nyanlända eleverna i fritidshemmet	15
5.3 Utveckling av mottagandet av nyanlända elever i fritidshemmet.....	16
6. Diskussion.....	18
6.1 Resultatdiskussion	18
6.2 Metoddiskussion	21
6.3 Vidare forskning	22
Referenslista.....	24
Bilaga 1	26
Bilaga 2	27

1. Inledning

Min studie handlar om lärares arbete med mottagandet av nyanlända elever i fritidshem. Anledningen till att detta ämne valdes är att vid tidigare arbete på fritidshem och under den verksamhetsförlagda utbildningen, uppmärksammade jag att strategier för att ta emot nyanlända elever i fritidshem inte förekom i någon större utsträckning. Min hypotes är att fritidshem har bristande strategier för mottagandet av nyanlända elever. Upplevelsen var att de nyanlända eleverna ofta fick leka fritt och att de ofta var ensamma. Detta resulterar vidare i att de nyanlända barnen upplevdes som tillbakadragna, för att de inte fullt ut förstod språket. Detta verkade resultera i att de oftast inte lekte med någon, för att de verkade känna sig obekväma. Att kunna förstå och göra sig förstådd är något som oftast anses som viktigt för att barn skall känna trygghet. Om nyanlända elever inte känner trygghet, kan det leda till att de upplever att de blir ensamma i fritidshemmet. I *Läroplanen för grundskolan, förskolan och fritidshemmet 2011* står det att vi ska ge eleverna möjlighet att utveckla goda kamratrelationer samt att de ska känna sig trygga i elevgruppen (Skolverket, 2011).

Något som borde prioriteras i fritidshemmet är fler aktiviteter för att stärka det svenska språket, inte nödvändigtvis lektionsundervisning men aktiviteter med fokus på att öva på det svenska språket. Aktiviteter där olika elever får mötas bidrar till goda tillfällen att öva på det svenska språket. Genom att fokusera på flera språk samtidigt på fritidshemmet, kan det gynna alla elever då det kan skapa ett intresse för andra språk. Med ett omfattande intresse för språk skapas en trygghet för identitetsskapandet (Bunar, 2010).

2. Bakgrund

I följande kapitel kommer innebörden av att vara nyanländ elev samt mottagandet av nyanlända elever att tas upp. Därefter följer en presentation av forskning om lärares arbete med nyanlända elever.

2.1 Innebörden av att vara nyanländ elev

Under 1980-talet kallades alla elever som inte var födda i Sverige för invandrare. Även barn som var födda i Sverige och hade ett efternamn som inte var svenskt kallades för invandrare (Kästen-Ebeling & Otterup, 2018). Det var först 1 januari 2002 asylsökande nyanlända, då kallad invandrare, fick rätt till att gå i skolan. Idag definieras begreppet nyanländ elev som ett barn som varit bosatt utomlands, men som numera är bosatt i Sverige. Definitionen innebär också att de har påbörjat sin utbildning i Sverige, därav begreppet elev. Efter fyra års skolgång anses däremot inte en nyanländ elev vara nyanländ längre, då är begreppet elev (Skolverket, 2016).

Trots 60 år av mottagande av nyanlända elever saknar lärare och rektorer fortfarande metoder för hur vi ska ta emot dem på bästa sätt. Det främsta ansvaret ligger på migrationsverket, men även kommunen har skyldighet att erbjuda en skolplacering till ett asylsökande barn. I dagens läge förekommer det att det sker delegationsbeslut, huruvida eleven får tillgång till en fritids eller inte. Vilket innebär att man genom delegering lämnar över rätten till att fatta ett beslut till någon annan, i detta fall med integrering av en nyanländ elev är det ofta upp till kommunen och inte själva skolan (Bunar, 2015). Det har funnits en stor skillnad jämfört med tidigare år på nyanlända barn som vistas i landet utan tillstånd, det vill säga ”papperslösa” barn. Inte förrän i juli år 2013 fick dessa barn laglig rätt att gå i skolan. Tidigare var det upp till rektorerna på varje skola att ta beslut huruvida ”papperslösa” barn skulle få gå i skolan eller ej. Det vanligaste var att dessa barn fick göra det, trots det fanns det en rädsla för att till exempel polis skulle hämta upp barnen från skolan och utvisa dem tillsammans med sin familj (Bunar, 2015).

De nyanlända eleverna kommer till Sverige under olika förhållanden, vissa elever kommer med sina vårdnadshavare och vissa kommer till Sverige ensamma. 24 000 barn i åldern 0-18 kom som asylsökande år 2014, 7000 av dessa var ensamkommande. Än idag anländer cirka 7000 barn till arbetskraftsinvandrare årligen (Bunar, 2015). Nyanlända elevers bakgrund ser alltså ofta olika ut och vissa av eleverna behöver mer stöd än andra, de är olika och har olika behov

för att klara av sin utbildning (Skolverket, 2011). Oftast är det allra tuffaste för en nyanländ elev att de inte har svenska som modersmål (Skolverket, 2016). För att betraktas som en nyanländ elev finns det enligt Bunar (2010) två faktorer som eleven måste uppfylla. Det är dels att eleven anländer till Sverige under aktuell tid för att gå i grundskolan eller i gymnasiet. Dels att eleven har ett annat *modersmål* än svenska och inte behärskar det svenska språket. Enligt Bunar (2010) kan en elev som har fått permanent uppehållstillstånd, och fått en kommunplacering, räknas som nyanländ upp till två år efter ankomsten till skolan. Alla kommuner i Sverige är tvungna att erbjuda en skolplacering till alla nyanlända, som är asylsökande när de anländer till en kommun (Bunar, 2015). Enligt Skolinspektionen (2009) finns det cirka 8000 nyanlända elever i skolan idag, med en fördelning på cirka 6000 elever i grundskolan och 2000 i gymnasieskolan.

Vad som skiljer kategorin ”nyanlända elever” från övriga elever är att de har vistats i Sverige en tämligen kort tid, och att de därför inte behärskar det svenska språket lika bra som svenskfödda elever eller elever som vistats i Sverige en längre tid (Skolinspektionen, 2009).

Bunar (2015) pratar om två modeller, när nyanlända elever tas emot på grundskolenivå, förberedelseklass och direktintegrering. *Förberedelseklass* innebär att skolan har arrangerat separata undervisningsgrupper för nyanlända elever. Det finns en negativ aspekt, när det talas om förberedelseklasser. Det är det faktum att eleverna blir fysiskt isolerade från övrig verksamhet, vilket leder till segregation. Elever i förberedelseklasser tenderar dessutom att hållas kvar i sina klasser längre än de egentligen bör göra. Bunar (2015) skriver även att ”den kollektivistiska modellen samlar barn med helt olika förutsättningar under ett och samma pedagogiska paraply - och inte sällan rör det sig om åldersintegrerade klasser” vilket innebär blandade åldrar (Bunar, 2015). Det finns å andra sidan även positiva effekter av förberedelseklasser. Eleverna får exempelvis tillgång till personal som är utbildad i svenska som andraspråk, samt att eleverna får en chans att lära sig svenska i en trygg miljö. Eleverna får en förståelse för den svenska skolkulturen och skolsystemet med stöd av personal (Bunar, 2015).

Direktintegrering innebär att de nyanlända eleverna blir placerade i en klass efter en kortare introduktion på en mottagningsenhet som tillhör kommunen. Målet med direktintegrering är att få bort den segregation som många studier anser att förberedelseklasser leder till för nyanlända elever. Nackdelen, enligt kritikerna, är att de flesta skolor saknar en struktur och lärare som är

utbildade i språkutvecklande arbetssätt. Det kan i sin tur leda till att elever som inte förstår det svenska språket sitter kvar i klassrummet för länge genom att inte förstå när det är lek eller lektion, och går på så sätt miste om chansen till social utveckling. Det positiva med direktintegrering, i sin tur, är att eleverna blir integrerade fysiskt i klassen. (Bunar, 2015)

Utbildningen ska anpassas till varje elevs behov och det ska inte spela någon roll vad eleven har för bakgrund eller språk (Skolverket, 2011). Enligt skollagen ska utbildningen inom alla skolformer vara likvärdig, det ska inte spela någon roll vart i landet den anordnas (Skolverket, 2016). Det är skolans ansvar att kunna anpassa undervisningen för elever som inte klarar av målen.

2.2 Språkbarriären

Att kunna göra sig förstådd är oftast enklast att göra genom talet och språkets förmåga. Vilket inte är självklart för en person som kommer från en kultur till en annan. Enligt statistik som Kästen-Ebeling och Otterup (2014) nämner är barnen som kommer till Sverige idag ofta äldre än vad de var bara för några år sedan. Vilket betyder att de inte har lika god tid på sig att samla den kompetens som behövs för att få godkända betyg när de lämnar grundskolan (Kästen-Ebeling & Otterup, 2014).

Viktigt att beakta är de psykosociala, medicinska, interkulturella perspektiven. Vad skolan bidrar med och hur eleverna bemöts är avgörande för elevernas framgång.

Enligt ett kognitivt perspektiv finns det något som kallas ”inflöde, intag och utflöde”. I situationer både i skolan och på fritiden är den nyanlända eleven omgiven av det svenska språket dagligen. Undermedvetet utgör det grunden för inläringen, och processen kallas för *inflöde*. Av olika skäl och sammanhang hakar sig vissa ord eller meningar fast på ett djupare sätt och mottags bättre i korttidsminnet. Det kallas för *intag*. Härefter är det upp till inläraren att genom olika hypoteser skapa en mer beständig språkkompetens för att kunskapen ska lagras i långtidsminnet. Det krävs repetition och konkreta exempel för att inläraren ska kunna förlita sig på detta, och processen kallas *utflödet*. Denna process sker vid tal eller skrift (Kästen-Ebeling & Otterup, 2014).

Mycket vikt läggs ofta på inflödet, genom böcker, samtal och spel men utflödet är enligt Kästen-Ebeling och Otterup (2014) lika viktigt. Genom elevernas verbala och skriftliga aktiviteter kan fritidslärare hjälpa dessa att bygga upp en tydligare struktur i språket.

Enligt Cummins (1976 I Kästen-Ebeling & Otterup, 2014) finns det två olika nivåer i andraspråket, som kräver olika mycket för att utveckla. Den första nivån benämns vid namn BICS (Basic Interpersonal Communicative Skills). Den innebär att kunna föra ett vardagligt samtal med personer i sin omgivning, kamrater och lärare till exempel. Den andra nivån som benämns CALP (Cognitive Academic Language Proficiency) har en annan innebörd. ”För att bemästra den här nivån av språket gäller det att kunna förstå läroboken lika bra som läraren”. Läsa, ta in kunskaper från olika medel och begrepp och bli lika fylld av lärdom. Den sistnämnda nivån har av uppenbara anledningar visat sig vara svårare att nå upp till och kan kräva mellan två och åtta år beroende på barnets ålder vid ankomst till det nya landet (Kästen-Ebeling & Otterup, 2014).

Den nyanlända eleven utvecklas inte enbart genom språket i sig, utan även genom samspel med andra. För att lära sig sociala koder, normer och kulturen i sig är det viktigt med ett starkt samspel för de nyanlända barnen, både med lärare och andra elever. Vid bristfällig kommunikation är det viktigt att se till att det sker ett deltagande och ett integrerande av eleven med de andra eleverna. På så vis kan den nyanlända eleven utvecklas och fördjupa sig ytterligare i förståelsen av olika ords sammanhang och deras betydelse.

Det sociokulturella perspektivet skiljer sig åt från det kognitiva perspektivet. Eftersom forskare menar att det kognitiva perspektivet är alldeles för individuellt inriktat, där det förbiser många andra viktiga faktorer för inläringen av andraspråket. Författarna Kästen-Ebeling och Otterup (2014) skriver att Vygotskis i sina sociokulturella teori menar att ”all inläring sker i ett socialt sammanhang”, vilket Kästen-Ebeling och Otterup (2014) förklarar som att det ur ett sociokulturellt teoriperspektiv innebär att individer i ett socialt samspel ska ta lärdom genom ett aktivt deltagande och samarbete både med andra elever och med lärare.

Zonen för närmaste utveckling är ett begrepp som enligt Kästen-Ebeling och Otterup (2014) syftar på ”avståndet mellan det ett barn klarar av att göra utan hjälp och det barnet kan göra tillsammans med en mer erfaren och kompetent person”. Exempelvis när ett barn får hjälp av en vuxen att knyta sina skor varje morgon. Efter en tid kommer barnet att våga sig på utmaningen själv och efter ytterligare en tid kommer barnet att kunna knyta sina egna skor. En hjälp som denna, av en mer kompetent person, kallas ofta för *stöttning*. Genom en sådan stöttning och samarbete med en mer kompetent person kan användningen av

andraspråksinlärare leda till betydligt effektivare inläring. Här sker ett praktiskt repeterande, vilket leder till att kunskap kan inhämtas snabbare och på ett djupare plan. Genom samspel sker grundinläringen på bästa sätt genom att elever interagerar med varandra, för att ta sig an en uppgift tillsammans (Kästen-Ebeling & Otterup, 2014).

För att ta fram det mest givande arbetssättet utgår många lärare från båda de nämnda perspektiven (ett kognitivt perspektiv och ett sociokulturellt perspektiv). Då en nyanländ elev till en början går i förberedelseklasser och sedan kommer att följa undervisningen i den klass denne tilldelats så innebär det att alla lärare idag fungerar även som andraspråkslärare. Detta gäller även fritidslärare. De skall alltid anpassa undervisningen, såsom upppassningen vid lek och andra aktiviteter. Viktigt att tänka på är att det hela tiden ska framgå lika tydligt för de nyanlända eleverna, som för vilken elev som helst, vad som förväntas av dem.

2.3 Mottagandet av nyanlända elever

Månsson (2016) skriver att det kan vara väldigt svårt med mottagandet av nyanlända elever men att det är en viktig uppgift för grundskolan. Många kommuner saknar en strategi för mottagandet av nyanlända elever, men de flesta är överens om att de bör avsluta skolformen förberedelseklasser, för elevernas lärande skull. Detta gäller för låg- och mellanstadiet eftersom de märkt att nyanlända elever utvecklas och lär sig snabbare i ordinarie klasser. Förberedelseklasserna på högstadiet läggs däremot inte ner, istället får de nyanlända eleverna fortsätta sin skolgång i dessa klasser, innan de till slut placeras i den ordinarie undervisningen (Månsson, 2016). Enligt Skolinspektionen (2017) påstås det att mottagning och kartläggning av de nyanlända är viktigt när det gäller deras fortsatta arbete i utbildningen. Trots att mottagning och kartläggning är viktiga för nyanlända elevers utveckling, så brister en del från kommun till kommun. Det kan bero på allt från bristande ekonomi och ansvarsfördelning mellan lärare till rutiner. Wigg (2016) redogör för hur mottagandet ska gå till i skolan och att det finns en mottagningsenhet i många kommuner och där får eleven en första introduktion under några veckor. Det innebär att den nyanlända eleven alltid får två mottagandesamtal som start och vid dessa samtal använder alla skolor en tolk. Det första samtalet är vid den första träffen med eleven. Skolan och rektorn samtalar och informerar om hur saker kommer att gå till. Därefter sker det andra samtalet, då eleven fått sin placering på en skola (Wigg, 2016).

Det kan upplevas väldigt svårt med mottagandet av de nyanlända eleverna för att allting ska gå

rätt till och för att de ska kunna få en så pass klar och rättvis bild som möjligt av fortsättningen. För att verksamheten ska fungera krävs det att lärare är engagerade och samarbetar kontinuerligt med eleverna för att utveckla integreringen. Rektorer, skolledare och kommunpolitiker lägger stor vikt vid att mottagandet ska fungera som en positiv process för de nyanlända eleverna (Wigg, 2016).

Bergendorff (2014) tar upp hur lärare arbetar med mottagandet av de nyanlända eleverna, med hjälp av kartläggning. När det gäller mottagandet ligger fokus på att lära känna den nyanlända eleven genom dagligt umgänge och olika samtalstekniker. Kartläggningen pågår under ett antal veckor och följer en särskild plan. I kartläggningen ingår bland annat att barn och vårdnadshavare får baskunskaper om skolan vid första träffen. Det görs en kartläggning av barnets språk- och kunskapsutveckling. Det är följaktligen viktigt att kartlägga familjens bakgrund och livssituation, för att kunna hjälpa barnen på bästa möjliga sätt. Det sista Bergendorff (2014) tar upp är att barnet kartläggs för att se om hen är i behov av särskilt stöd eller har behov av någon medicinsk vård.

De som arbetar med skolintroduktionens första del är pedagoger och socionomer och de har vissa ramar som de utgår från kring samtal med och kartläggning och bemötande av de nyanlända eleverna. De arbetar även med att hjälpa familjen om de har några önskemål. Efter att kartläggningen har dokumenterats och sammanställts är det vårdnadshavare och barnet självt som godkänner kartläggningen för att kunna gå vidare till nästa steg (Bergendorff, 2014).

Fjällhed och Jensen (2013) skriver om hur mottagandet av nyanlända elever fungerar i skolan och fritidshemmet. Han skriver att de nyanlända eleverna oftast börjar i skolan direkt. Men ett problem som finns ute i skolorna idag är att det är många skolor som saknar en direkt strategi för hur själva mottagandet skall gå till. Fjällhed och Jensen (2013) säger att lärarna inte ska se de nyanlända eleverna som att de bär på en massa problem, för att de har varit med om dåliga upplevelser tidigare. Dessa elever bör ses som anpassningsbara personer.

Fjällhed och Jensen (2013) ger olika tips på hur pedagoger kan bemöta de nyanlända samt hur bemötandet av deras vårdnadshavare kan ske på bästa sätt. Bland annat tar Fjällhed och Jensen (2013) upp att personal bokar ett möte med vårdnadshavarna för att förklara hur skolan fungerar, så att vårdnadshavaren får en insyn i skolans verksamhet. Innan mötet skickas det ut en informationslapp om vad som ska tas upp på mötet, för att vårdnadshavaren ska veta ungefär

hur upplägget skall se ut. Om det finns resurser till tolk är det bra om det finns med en på mötet.

3. Syfte och frågeställningar

Syftet med studien är att uppnå en djupare förståelse av hur lärare i fritidshem idag arbetar med integration av nyanlända elever i fritidshemmet samt att generera kunskap och förståelse kring ämnet för att kunna utveckla och förbättra detta arbete.

Utifrån syftet har följande frågeställningar formulerats:

- Hur sker mottagandet av eleverna enligt lärarna?
- Hur arbetar lärarna med de nyanlända eleverna i fritidshemmet?
- Vad behöver utvecklas vid mottagandet av nyanlända elever i fritidshemmet?

4. Metod

I detta avsnitt behandlas val av metod, urval, genomförande, databearbetning och analys, tillförlighet och etiska aspekter.

Studien handlar om lärares uppfattningar om integrering av nyanlända i fritidshem och jag har valt att använda en kvalitativ metod. En kvalitativ forskningsmetod är en metod som söker fördjupad förståelse av informanternas uppfattningar, avseende de frågeställningar som formulerats (Bryman, 2011). Genom att använda sig av kvalitativt inriktade intervjuer medges en flexibilitet i frågornas ordningsföljd, vilket ger möjlighet för respondenten att svara mer fritt kring de olika frågorna (Denscombe, 2016).

Den datainsamlingsmetod som användes för att komma åt lärarnas uppfattningar var således att göra intervjuer. Fördelen med intervju som metod är enligt Denscombe (2016) att kunna ta del av personens upplevelser, uppfattningar och erfarenheter. Det är även viktigt att tänka över sina intervjufrågor för att inte ställa frågor som deltagarna upplever som kränkande (Denscombe, 2016). En nackdel med att intervjua är att det är tidskrävande, då transkriberingen tar tid att genomföra. Semistrukturerade och ostrukturerade intervjuer ger oftast öppna samtal men en negativ aspekt kan vara att databearbetningen blir omfattande.

4.1 Urval

För att ta reda på hur lärare i fritidshem arbetar med att integrera nyanlända elever genomfördes intervjuer med lärare som arbetar på fritidshem. De flesta intervjudeltagarna valdes ut genom bekvämlighetsurval, då deltagarna är kända personer från tidigare verksamhetsförlagda utbildningar (Denscombe, 2016). Men studien innebar även intervjuer med personal från andra skolor. Urvalet av skolor där lärarna arbetar gjordes på grund av att de tagit emot nyanlända elever. Urvalet kan beskrivas som målstyrt på grund av att lärarna har en pedagogisk utbildning samt erfarenhet av arbete med nyanlända elever (Bryman, 2011).

4.2 Genomförande

Intervjuerna genomfördes med fyra fritidslärare på fyra olika skolor. För att få tag i lärare som skulle ingå i studien kontaktades rektor på de utvalda skolorna via mejl och telefonkontakt. Rektorerna godkände intervjuerna och hänvisade vidare till en lämplig fritidslärare för min studie, som jag kunde ta kontakt med. Efter att jag hade fått kontakt med de fritidslärarna som skulle intervjuas så bestämde vi gemensamt datum och tid för intervjun. Samtliga deltagare valde att träffas på sin skola. Innan varje intervju delades ett samtyckesavtal ut (se bilaga 2) där det stod en kort beskrivning om mig själv. Det stod även att hela intervjun kommer att spelas in och vad min undersökning har för syfte. Därefter fick respondenterna skriva under samtyckesavtalet, om de godkände det som stod där.

Jag valde medvetet att inte skicka ut studiens frågor, för att de som blev intervjuade inte skulle förbereda sina svar. Men innan varje intervju fick respondenterna se frågorna som skulle ställas till dem. Frågornas ordningsföljd kunde variera från intervju till intervju beroende på hur intervjun såg ut, dock fanns det ett frågeschema som intervjuerna utgick ifrån (se bilaga 1).

Intervjuerna spelades in med hjälp av en mobiltelefon, för att underlätta transkriberingen. En stor fördel med att spela in intervjuerna var att jag som intervjuare även kan fokusera på vad respondenten säger under samtalet och hinner anteckna eventuella följdfrågor (Ahrne & Svensson, 2015). Innan varje intervju så testade jag att spela in min egen röst framför respondenterna så att jag visste att allting funkade inför intervjun.

4.3 Databearbetning och analys

Bearbetning av data inleddes med att transkribera de inspelade materialet från intervjuerna (Ahrne & Svensson, 2015). Varje intervju har lyssnats igenom väldigt noga för att sedan skriva ner allt vad deltagarna sa ordagrant. En transkribering är bra att göra direkt efter intervjun, eftersom intrycken då anses vara ”färska” (Öberg, 2015).

4.4 Tillförlitlighet

Enligt Bryman (2011) består tillförlitlighet av fyra delkriterier. De kriterier som lyfts fram är trovärdighet, överförbarhet, pålitlighet och en möjlighet att styrka och konfirmera. Trovärdighet innebär att de som tagit del av studien även får ta del av resultatet. På det sättet kan man se att det stämmer överens med deras uppfattningar och att det fungerat efter de regler som föreskrivs. Överförbarhet handlar om hur pass bra studien fungerar i en annan miljö eller situation. Då jag har intervjuat fyra olika lärare så kan överförbarheten bli svår att leva upp till, då det saknas ett större statistiskt urval, alltså för få intervjuer för att det ska bli ett tillräckligt brett underlag att utgå ifrån. Pålitlighet innebär att man ska kunna redogöra för sina olika forskningsstadier. Allt arbete bakom studien ska finnas tillgängligt för granskning. Möjlighet att styrka och konfirmera handlar om att inte låta några personliga aspekter påverka och ge en så rättvis bild som möjligt. Det vill säga, att forskaren inte låter personliga eller andras värderingar influera studien. Jag valde att vara försiktig vid mitt tillvägagångssätt, därför låter jag de intervjuade svara i lugn och ro på mina frågor utan något påskyndande från min sida.

4.5 Etiska aspekter

I studien har hänsyn tagits till de etiska principerna: informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet och nyttjandekravet. *Informationskravet* innebär att forskaren ska informera om syftet med studien. *Samtyckeskravet* innebär att deltagarna har gett tillåtelse till att bli intervjuade. Deltagarna måste också veta att de har möjlighet att avbryta intervjuerna när de vill. *Konfidentialitetskravet* innebär att skolornas och deltagarnas namn inte kommer att synas i examensarbetet, vilket gör det omöjligt att identifiera deltagarna. Med *nyttjandekravet* menas att deltagarna kommer att försäkras om att deras svar endast kommer att användas i examensarbetet (Bryman, 2011).

Det behövs ett tidsbegränsat samtyckesavtal mellan mig och studiedeltagarna för att enligt Ahrne och Svensson (2015) försäkra deltagarna om att intervjuerna genomförts etiskt korrekt.

5. Resultat

I detta avsnitt kommer studiens resultat att presenteras. Strukturen följer de tre frågeställningarna i kapitel 3.

5.1 Mottagandet av nyanlända elever i fritidshemmet

Jag var på fyra olika skolor, där tre skolor i stort sett har samma strategi, gällande hur de går tillväga vid mottagningen av nyanlända elever, medan en skola inte hade någon strategi alls.

Lärare 1 säger:

Ja, så är det oftast att barnen börjar först i skolan eller förskoleklass och fritids brukar inte bli aktuellt förrän föräldrar har sysselsättning, vilket då brukar vara SFI-utbildning som de måste gå. Då börjar barnen hos oss och då brukar vi börja med inskolningssamtal, där vi använder tolk. Det brukar krävas.

Pedagogen menar alltså att fritids blir aktuellt när elevens föräldrar har en slags SFI- utbildning. Här verkar det skilja sig från andra skolor som jag genomfört intervjuer på och där elevernas vara eller icke vara på fritids, inte har något med föräldrarnas sysselsättning att göra.

Skolorna verkar ha en gemensam strategi som de anser vara viktig vid mottagandet, nämligen att värna om en bra relation med elevernas vårdnadshavare.

Lärare 2 säger såhär:

Det som vi har gjort här är att när vi har tagit emot nyanlända elever så har vi varit noga med att vi har fått en bra relation till vårdnadshavaren, så man kommer hit först på ett inskolningssamtal och då har vi alltid tolk med oss.

En av skolorna hade inte fritids direkt när eleven kommer till skolan, utan eleven började istället i förberedelseklass. Det är en typ av klasskonstruktion som är vanligt idag.

Lärare 3 sa:

För det är ju svårt att få kontakt, när man inte kan svenskan och då kontaktar de oss och sen kan vi erbjuda en plats med delegationsbeslut. De det betyder är alltså barn med speciella behov, språket är ju ett behov där då och då kommer de in på fritids.

Här tar läraren upp att den nyanlända eleven inte erbjuds en plats i fritids, utan att eleven erbjuds en plats med delegationsbeslut, eftersom de ansåg att det fanns ett behov av språkstöd. I detta fall kunde det leda till att bli erbjuden en plats som nyanländ elev i förberedelseklass.

Lärare 2 pratade om hur de arbetade utifrån de strategier som föreligger på deras skola:

Ja, det är ju såhär, vi har ju en plan för hur, när vi hade integrationsfritids, hur vi, med utvecklingssamtalet och hur man lämnar över från förberedelseklassen och hur förberedelseklassens lärare tar kontakt med oss om nu vi har en elev här som är ny och som behöver fritidshemmet, då vi bokar ett samtal, ett inskolningssamtal med vårdnadshavaren och sen så bestämmer vi vilka eftermiddagar eleven ska vara på.

Vissa skolor har strategier som de följer och andra jobbar mycket efter ren automatik, de behov som föreligger, på grund av en betydande vana av att arbeta med nyanlända elever. De skolor som jobbar mest efter en uttalad strategi är skolor med bristande erfarenhet av nyanlända elever, därför krävs det en uppsatt plan för hur berörd personal skall gå tillväga.

En av informanterna berättade att de inte hade några strategier men att de arbetade utifrån sina egna erfarenheter, beroende på att de har haft nyanlända elever under en så lång tid.

Lärare 1 säger så här:

Vi är väldigt vana att jobba med barn som inte har svenska som modersmål. För vi har ju det i vårt upptagningsområde väldigt mycket. Så för oss är det liksom inte så konstigt eller annorlunda att det kommer barn som inte pratar så bra svenska. För vi är väldigt vana med att jobba med det så jag tror att vi gör saker per automatik, för det har alltid varit så här.

En av skolorna jag genomförde intervjuer på arbetade inte lika frekvent med nyanlända idag, som tidigare. Fritidsläraren jag intervjuade har erfarenhet av arbete med nyanlända elever på

skolan sedan tidigare och förklarade hur de brukade arbeta då. För en lärare med sådan erfarenhet går det mer på ren automatik än efter en specifik strategi.

Lärare 4:

Här går lärare 4 in på processen av kommunikation med vårdnadshavare.

Då hade vi först ett litet möte med föräldrarna både i grupp, information om fritids och sen så träffade vi föräldrarna enskilt tillsammans med barnet och berättade om hur det var i just den avdelningen.

Något de olika skolorna hade gemensamt, var deras arbetssätt gentemot vårdnadshavarna. Hur de kallade till olika möten för att bidra till engagemang och förståelse från deras sida, vilket i sin tur kunde bidra med mer engagemang från eleverna.

5.2 Arbetet med de nyanlända eleverna i fritidshemmet

Arbetet med nyanlända elever i våra fritidshem runt om i landet ser väldigt olika ut idag. Vissa har mer erfarenhet än andra, vilket innebär att skolornas arbetssätt varierar som följd. De flesta skolorna använder sig av exempelvis olika slags spel, som de nyanlända eleverna kan spela för att de ska kunna utveckla och lära sig det svenska språket fortare.

En av lärarna nämnde ett spel som heter *Vildkatten*:

Det är spel med bilder. Det finns ett, till exempel, som heter vildkatten och då är det massa bilder på en stor plan, spelplan. Och sen så tar man små lappar med samma bilder på. Så ska man ta upp en lapp, då ska man sen hitta den bilden på den stora spelplanen. Om man hela tiden benämner de som man tar upp och visar och säger nu letar vi efter blommorna eller nu ja vad är det? En keps eller en ficklampa eller som det kan vara, vad som helst (Lärare 1).

Detta är ett spel som Lärare 1 hävdar funkar väldigt bra och ett spel som de upplever bidragit till en positiv språkutveckling hos de nyanlända eleverna. Spelet har blivit ett verktyg för de nyanlända eleverna till att lära sig det svenska språket. De har sedan kunnat komma in i gruppen snabbare samtidigt som de blivit mer trygga i sig själva när det har börjat förstå språket, enligt lärare med erfarenhet ifrån detta spel. Jag kan även tänka mig att genom ett spel som detta blir

ett deltagande naturligt, vilket gör det lättare för den nyanlända eleven att känna sig trygg och involverad.

Lärare 2 sa så här om hur de arbetar med nyanlända i fritidshemmet:

Gemensamma erfarenheter som vi kan bygga vidare på, vi alla har varit och badat i Rosenlund, vi grillar korv tillsammans och så liksom kan man bygga relationer på ett annat vis och det har ju den här kompetensutvecklingen gjort att vi har fått mer syn på hur stor betydelse det har.

I denna skola låg mycket fokus på att bygga relationer till varandra. De ansåg att för elevens bästa behöver relationer byggas för att kunna bilda något tillsammans. Det hen menade var att det var viktigt för eleven att lära sig den ”svenska” mentaliteten. Alla har olika erfarenheter med sig i bagaget. Som nyanländ kanske du har haft helt annorlunda aktiviteter eller utflykter i hemlandet, och i Sverige gör vi på ett helt annat sätt. Viktigast för deras del var att de får lära och vänja sig den svenska traditionen.

Lärare 2 fortsätter:

Att man bildar någonting gemensamt tillsammans, alltså alla eleverna som är här i fritidshemmet, oavsett om du är nyanländ eller svennebanan höll jag på att säga.

Lärare 2 fortsätter med att säga att relationen till varandra är väldigt viktig. Att den utvecklingen de vill åstadkomma inte enbart sker genom vistelse i ett klassrum, utan det behövs mer, som utomhusaktiviteter och olika miljöombyten.

Aktiviteterna har för att det här relationsskapandet ska ske, de hjälper inte bara och säga att nu är vi alla här i rummet tillsammans liksom, man bygger inget relationskapaden på det. Man måste som lärare vara mer aktiv i utvecklandet av elevernas relationer.

5.3 Utveckling av mottagandet av nyanlända elever i fritidshemmet

En sak som alla lärare jag intervjuade var överens om, var att de ville utveckla välkommandet av elever i fritidshemmet. De ansåg att det var en viktig del för elevens utveckling. I fritidshemmet anser lärarna att eleverna får utveckla språket genom att leka med varandra. På skoltid kan det vara svårt att hitta tillfällen att hjälpa de nyanlända eleverna med exempelvis

språket. På fritidshemmet är det däremot lite ”friare” vilket skulle kunna hjälpa de nyanlända eleverna.

Lärare 3 sa:

Jag tycker att nyanlända ska få gå på fritids men att vi måste också få med möjlighet att få ta emot dem på ett bra sätt. För att man får ju med tänka på, nu pratar jag ju inte bara språket utan kommer ju också in i en social miljö.

Lärare 1 sa:

Jag tror att det är väldigt viktigt med introduktionen. Att man verkligen förklarar och berättar saker, när man börjar. Så att föräldrarna och barnet vet och får veta liksom vad som gäller med schema och alltihopa, sen får man ju ha en dialog, så gott de går.

Lärare 2 sa:

Ja, så att alla skulle få vara här. Ja men så är det inte just nu. Jag tycker att alla elever skulle få möjlighet till att vara på fritidshemmet och de är just utifrån de här att man bygger kamratrelationer men också en meningsfull fritid.

En av de intervjuade skolorna hade inte nyanlända elever alls på sitt fritidshem. Det är inte något den skolan valt själva, utan de har bara inte blivit lika många nyanlända elever som vänt sig till dem, då antalet minskat allmänt i kommunen. Förr i tiden hade de däremot något som kallades för integrationsfritids.

Lärare 4 sa:

I och med att vi inte har ett integrationsfritids längre så skulle jag ju vilja att då, när de kommer nyanlända hit till skolan att dom per automatik skrivs in på fritids, att man gör en särskild plats till dom. Och att man även ser till att det finns en studiehandledare som kan deras språk som ger dem trygghet och så.

6. Diskussion

I detta avsnitt kommer studiens resultat att jämföras med mitt syfte och mina frågeställningar och diskuteras i förhållande till den forskning som presenterats i Bakgrunden.

6.1 Resultatdiskussion

Jag anser att svenska skolor bör engagera sig mer i de problem som uppkommer i samband med integrationen av nyanlända elever. De behöver fördjupa sig ytterligare i att ta fram fungerande strategier för att få eleverna integrerade i svenska skolan på ett mer effektivt sätt. Efter att jag varit och intervjuat olika fritidslärare ute i verksamheten, fick jag bilden av att de flesta skolorna tog integreringsprocessen seriöst och jobbade efter uppsatta strategier. Dock anser jag att det krävs ett ännu mer intensivt arbete. Trots att forskaren Bunar (2015) nämner att nyanlända elever har funnits i Sverige i 60 år, så har vi fortfarande problem med hur integreringen ska fungera på ett tillfredsställande sätt. Detta är något som påverkar inte bara eleven i sig, utan även samhället, negativt. I en tid som denna då Sverige klassas som mångkulturellt behöver vi hitta de bästa lösningarna för att samhället ska fungera. Vilket är något som jag upplevde att fritidslärarna själva saknade, de bästa lösningarna för integrerandet av en nyanländ elev (Bunar, 2015).

Skolorna har tagit ett bra och viktigt första initiativ kring hur man väljer att vända sig till vårdnadshavarna med tolk, och på så vis bygga upp ett samarbete. Som jag nämnt tidigare (i 2.2, Språkbarriären) talas det om olika hinder för den nyanlända eleven. Att kunna göra sig förstådd är oftast enklast genom talet och språkets förmåga. Vilket inte är självklart för en person, som kommer från en kultur till en annan (Kästen-Ebeling & Otterup, 2014).

Det fanns många situationer då man tänkt lika på de undersökta fritidshemmen. Bland annat när det gällde relationen med vårdnadshavarna. Detta framkom tydligt som något alla skolor försökte arbeta med. Citat från en av de intervjuade lärarna:

Det som vi har gjort här är att när vi har tagit emot nyanlända elever så har vi varit noga med att vi har fått en bra relation till vårdnadshavaren, så man kommer hit först på ett inskolningssamtal och då har vi alltid tolk med oss (Lärare 2).

Lärare från ytterligare en skola svarade liknande:

Då hade vi först ett litet möte med föräldrarna både i grupp, information om fritids och sen så träffade vi föräldrarna enskilt tillsammans med barnet och berättade om hur det var i just den avdelningen (Lärare 4).

Här har man nått ut till vårdnadshavaren för att skapa en direkt relation för att sedan kunna bygga den starkare. En god relation med vårdnadshavaren kan med stor sannolikhet ha betydelse för integrationen av eleven i fritidshemmet. En bra relation med engagerade vårdnadshavare tros kunna sporra eleverna till större engagemang i integrationsprocessen. Vilket stämmer överens med hur Bergendorff (2014) talar om, hur det görs en kartläggning av barnets språk- och kunskapsutveckling tillsammans med både eleven och vårdnadshavarna. Det stämmer också väl överens med Fjällhed och Jensen (2013) som ger olika tips på hur pedagoger kan bemöta de nyanlända, samt hur bemötandet av deras respektive vårdnadshavare sker på bästa sätt. Bland annat tar Fjällhed och Jensen (2013) upp att personal bokar ett möte med vårdnadshavarna för att förklara hur skolan fungerar, så att vårdnadshavaren får en insyn i skolan. Det är väldigt positivt att fritidslärarna arbetar som forskning säger och att de tror på det. För ser man till mitt resultat och forskningen, ser man klart och tydligt att fritidslärarna verkligen jobbar utefter det som finns. Men att de själva ser att det som är bra för barnets bästa är väldigt bra för integrations processen.

Fjällhed och Jensen (2013) pratar om hur lärarna inte ska se de nyanlända eleverna som ett problem, utan se de som anpassningsbara personer. I min studie ser vi en skillnad mellan de skolorna som är vana vid fler nyanlända elever och vid de som är mindre vana. Lärare 1, med god erfarenhet av nyanlända elever, säger:

Vi är väldigt vana att jobba med barn som inte har svenska som modersmål. För vi har ju det i vårt upptagningsområde väldigt mycket. Så för oss är det liksom inte så konstigt eller annorlunda att det kommer barn, som inte pratar så bra svenska. För vi är väldigt vana med att jobba med det så jag tror att vi gör saker per automatik, för det har alltid varit så här.

Lärare 3 säger:

För det är ju svårt att få kontakt, när man inte kan svenskan och då kontaktar de oss och sen kan vi erbjuda en plats med delegationsbeslut. De det betyder är alltså barn med speciella behov, språket är ju ett behov där då och då kommer de in på fritids.

Här framhävs processen som lite mer besvärlig på så sätt att man uttrycker att det är svårt att få kontakt och sedan hur de följer en tydlig plan istället för att arbeta efter per automatik. Något som alla skolor var överens om, var däremot hur de nyanlända eleverna ska få tillgång till fritids. En relativt likartad strategi finns i form av att skapa förberedelseklasser innan eleven hamnar på fritids. Lärare 3 nämnde att det krävs ett delegationsbeslut för det, vilket de andra skolorna inte tar upp. De intervjuade lärarna 2, 3 och 4 var överens om detta men tryckte också på vikten av att ta emot eleverna på bästa möjliga sätt, och med rätt medel. Det är väldigt positivt att så många lärare var överens om att det var väldigt viktigt att ta emot de nyanlända eleverna på bästa möjliga sätt. Lärare 1 tryckte mycket på just detta och stack ut lite från resterande genom att fokusera på hur det behövs en strategi för det. Lärare 4 berättade om hur de inte längre har ett integrationsfritids, då det inte funnits behov av det, efter minskad efterfrågan i deras kommun.

Som tidigare nämnts så saknar många skolor en tydlig strategi för hur de nyanlända barnen ska tas emot på det mest givande sättet. Lärare 4 säger:

I och med att vi inte har ett integrationsfritids längre så skulle jag ju vilja att då när de kommer nyanlända hit till skolan att dom per automatik skrivs in på fritids, att man gör en särskild plats till dom. Och att man även ser till att det finns en studiehandedare som kan deras språk som ger dem trygghet och så.

Detta tyder på en efterfrågan i deras kommun och på så sätt en efterfrågan på kunskap om hur man går till väga vid integration av en nyanländ elev.

Ytterligare en sak som framkom i genomförandet av studien var att lärare upplevde språkbarriären som tuff. Efterfrågan om bättre kommunikation upplevdes som hög. Inte nog med att lärarna upplevde språkbarriären som ett problem, utan det gjorde även de nyanlända eleverna själva. Genom egen erfarenhet och reflektion över den vardagliga kommunikation kamrater emellan kan de nyanlända eleverna ta lärdom på eget vis, och genom daglig

verksamhet utveckla beteende, agerande och språkliga kunskaper genom delaktighet med andra i sin omgivning.

Sammanfattningsvis anser jag att resultatet av min studie stämmer väldigt väl överens med min tidigare presenterade forskning. Det fritidslärarna tog upp gällande hur de gick tillväga med de nyanlända eleverna känner jag igen från min egen bakgrund och erfarenhet. Det är väldigt positivt att skolor jobbar så som forskning säger att man bör jobba. Dessvärre ser man i mitt resultat att det ändå brister en del med integrering av de nyanlända i fritidshemmet. I framtiden hoppas jag därför att det kommer mer forskning kring hur man skall gå tillväga med integreringen i fritidshemmet.

6.2 Metoddiskussion

Min studies syfte var att undersöka hur lärare i fritidshem arbetar med att få nyanlända elever integrerade i fritidshemmets verksamhet. För att få mer innehållsrika svar och få möjlighet till följdfrågor så ansåg jag att kvalitativt inriktade intervjuer var den rätta metoden för min studie. Den litteraturen jag främst valde att utgå ifrån var Bryman (2011) och Denscombe (2016).

Metoden som var mest lämplig för min studie var intervjuer, för att jag skulle kunna få så bra och utförliga svar som möjligt. Min tanke var att intervjuerna inte skulle vara styrda utan istället friare diskussioner om min studies frågeställningar. Jag såg det som en stor fördel att låta fritidslärarna tala medan jag försökte hänga med så mycket som möjligt för att få en inblick i hur just det fritidshemmet jobbade med att integrera de nyanlända eleverna. Det var väldigt positivt att spela in varje intervju för att kunna lyssna noggrant i efterhand, för att bestämma vad som var lämpligt att ta upp i min studie.

Det första delkriteriet i tillförlitlighet vid denna typ av metod, *trovärdighet*, levde upp till dessa krav, då jag var noga med att dela med mig av resultatet efter intervjuerna för att se till att det stämde överens med informanternas uppfattningar. Det andra delkriteriet, *överförbarhet*, har arbetet inte levt upp till på samma sätt. Detta ifrågasätter om studien fungerar bra i en annan situation eller miljö, vilket jag anser att den gör men den hade förmodligen fungerat ännu bättre vid en bredare studie i fler skolor och kommuner. Kravet för Delkriteriet *pålitlighet* anser jag vara uppnått, då allt arbete bakom studien finns tillgängligt för granskning. Kraven för det sista delkriteriet *Möjlighet att styrka och konfirmera* upplever jag vara uppfyllt. Eftersom jag bollat

tankar och resultat fram och tillbaka, anser jag att studien är, förutom i diskussionen, helt opartisk och enbart utgående från resultaten av intervjuerna.

Något negativt med den valda metoden var, att det upplevdes svårt att hinna med att anteckna och lyssna på fritidsläraren samtidigt under intervjun, speciellt när jag var ensam. Hade man varit två stycken, så hade man kunnat dela upp så att en intervjuade och spelade in medan partnern antecknade under intervjun, vilket var en nackdel, som jag tänkte på i efterhand.

En annan nackdel som Denscombe (2016) nämner angående intervjuer, som jag håller med om helt och hållet, var att det tog väldigt lång tid att transkribera alla intervjuer som man gör. Återigen, särskilt om man är ensam som jag var.

Den största fördelen med val av kvalitativt inriktade intervjuer, upplevdes vara hur man fick fler svar på annat som man inte tänkt på att fråga om. Genom en intervju där fritidslärarna kände att de kunde tala fritt kom vi in på det ena ämnet efter det andra. Detta bidrog till att jag kunde få ytterligare och fördjupad information.

Efter att ha fullföljt min studie anser jag att jag valde rätt metod. Jag tycker att jag fick ett resultat som gjorde det möjligt för mig att få svar på mina frågeställningar. Det som var väldigt positivt med mina intervjuer, var att det inte var helt styrda, vilket gjorde att man kunde ställa följdfrågor under intervjun.

6.3 Vidare forskning

Genom intervjuerna i denna rapport har det framkommit att en variation finns mellan olika skolor i hur erfarna man är av att integrera nyanlända elever. Det syns även en variation mellan olika kommuner. Jag anser att kommuner med mindre erfarenhet borde undersöka hur kommuner med mer erfarenhet hanterar integrationsprocessen. Upplevelsen efter studien var att de skolor som deltog i intervjuerna inte skiljde sig nämnvärt åt, utom beträffande strategi för att ta emot eleverna. Intervjuerna gjordes i två olika kommuner och genom att jämföra sina erfarenheter med erfarenheter från ännu fler kommuner, tror jag att man skulle kunna hitta ännu fler sätt att jobba efter.

Generellt sett upplever jag att man tänker ganska likartat på de intervjuade skolorna. Jag upplever därför att det skulle vara nyttigt att sträcka sig längre vid en ny studie för att få ett resultat som kanske skiljer sig åt och kunna reflektera vidare kring. Jag tror dock mer på att göra fler intervjuer av samma slag, för att få ett resultat grundat på ett större statistiskt urval. Genom att vända sig till fler kommuner tror jag att en större variation hade syns, så att man hade kunnat diskutera likheter och olikheter på ett djupare plan. Det hade också varit intressant att innan intervjuerna göra research om vilka skolor som har mest erfarenhet av nyanlända elever, och de som har minst erfarenhet för att sedan jämföra dessa. Just av den anledningen att en större kontrast skulle kunna framkomma. En annan utgångspunkt skulle kunna vara att se det hela från ett annat perspektiv. I min studie har det varit från lärarens perspektiv. Det hade varit intressant att se det också från elevernas perspektiv, inte bara från den nyanlända eleven själv, utan även från klasskamraterna.

Referenslista

- Ahrne, G. & Svensson, P. (2015). *Handbok i kvalitativa metoder* (2:a uppl.). Stockholm: Liber.
- Bergendorff, I (2014). Nyanlända elever i Sverige. I: Kästen-Ebeling, G & Otterup, T (Red), *En bra början – mottagande och introduktion av nyanlända elever* (s. 31-48). Lund: Studentlitteratur AB
- Bryman, A. (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder* (2:a uppl.). Stockholm: Liber.
- Bunar, N. (2010). *Nyanlända och lärande: en forskningsöversikt om nyanlända elever i den svenska skolan*. Stockholm: Vetenskapsrådet.
- Bunar, N. (2015). *Nyanlända och lärande: mottagande och inkludering*. Stockholm: Natur & Kultur
- Denscombe, M. (2016). *Forskningshandboken - För småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna* (3:e uppl.). Lund : Studentlitteratur AB.
- Fjällhed, A & Jensen, M. (2013). *Barns livsvillkor: i mötet med skola och fritidshem*. Lund: Studentlitteratur AB
- Kästen Ebeling, G. & Otterup, T. (red.) (2014). *En bra början: mottagande och introduktion av nyanlända elever*. (1. uppl.) Lund: Studentlitteratur.
- Kästen Ebeling, G & Otterup, T. (red) (2018). *En god fortsättning – Nyanländas fortsatta väg i skola och samhälle*. Lund: Studentlitteratur AB
- Månsson, N (2016). Kommunala strävanden för nyanlända elevers vägar in i skolan. Lahdenperä, P & Sundgren E (Red), *Skolans möte med nyanlända* (s. 29-48). Stockholm: Liber
- Skolinspektionen (2009). *Utbildning för nyanlända elever – rätten till en god utbildning i en trygg miljö*. Skolinspektionens rapport 2009:3. Stockholm: Skolinspektionen. Tillgänglig på <https://www.skolinspektionen.se/globalassets/publikationssok/granskningsrapporter/kvalitet/granskningar/2009/nyanlanda/nyanlanda-elever.pdf>

- Skolinspektionen (2017). *Skolhuvudmännens mottaganden av nyanlända elever i grundskolan*. Stockholm: Skolinspektionen. Tillgänglig på <https://www.skolinspektionen.se/globalassets/publikationssok/granskningsrapporter/kvalitetsgranskningar/2017/skolhuvudmannens-mottagande-av-nyanlanda-elever-i-grundskolan/mottagandet-av-nyanlanda-elever.pdf>
- Skolverket. (2011). *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011, Lgr 11*. Stockholm: Skolverket.
- Skolverket (2016). *Allmänna råd om utbildning för nyanlända elever*. Stockholm: Fritzes.
- Wigg Jepsson, U (2016). Kommunala strävanden för nyanlända elevers vägar in i skolan. Lahdenperä, P & Sundgren, E (Red), *Skolans möte med nyanlända* (s. 29-48). Stockholm: Liber
- Öberg, P (2015). Livshistorieintervjuer. I: Ahrne, G., & Svensson, P. (2011). *Handbok i kvalitativa metoder* (2:a uppl.). Stockholm: Liber.

Bilaga 1

Intervjufrågor

1. Kan du berätta om hur ni arbetar med mottagandet av nyanlända elever i fritidshemmet?
2. Vad tycker du är viktigt att tänka på vid mottagandet?
3. Har ni några gemensamma strategier för mottagandet på skolan? I så fall hur ser strategierna ut?
4. Har ni fått någon introduktion/utbildning när det gäller att ta emot nyanlända elever?
5. Finns det något material ni använder när nyanlända elever börjar i fritidshemmet? I så fall vad är det för material?
6. Är de något du skulle vilja utveckla när det gäller mottagandet av nyanlända elever i fritidshemmet?

Bilaga 2

Examensarbete för grundlärare fritidshem LEGP17 - V18

Tanju Yulman genomför en studie i kursen Examensarbete inom ramen för grundlärare med inriktning mot fritidshem vid Jönköping University. Övergripande fokus i studien är att undersöka pedagogiska och didaktiska frågor rörande fritidshemmets policy och praktik. Mer specifikt handlar denna studie om att undersöka hur lärare i fritidshem arbetar med mottagandet av nyanlända elever i fritidshemsverksamhet.

Tanju Yulman genomför denna studie i syfte att (a) bidra till kunskap om fritidshemmet och dess verksamhet; (b) få erfarenhet av att genomföra empirisk forskning inom utbildning och undervisning; och (c) fullgöra kraven för att bli examinerad från grundlärarprogrammet med inriktning mot fritidshem på Högskolan för Lärande och Kommunikation vid Jönköping University.

Om du accepterar att delta i denna studie kommer du att bli involverad i intervju som kommer att spelas in.

All information som genereras kommer att anonymiseras vilket garanterar att du inte kan bli identifierat. Dessutom kommer all information som genereras förvaras på ett säkert sätt som förhindrar att det försvinner t ex genom stöld.

Du har din fulla rätt att avbryta ditt deltagande och därmed ta tillbaka samtycke när som helst och av vilken orsak som helst.

Om du har frågor gällande den här undersökningen och/eller ditt deltagande, vänligen kontakta studenten, Tanju Yulman (yuta15ty@student.ju.se), kursansvarig, Carin Falkner (carin.falkner@ju.se) eller handledare, Ann Ludvigsson (ann.ludvigsson@ju.se).

Om du accepterar att delta, vänligen skriv under nedan.

Signatur

Namnförtydligande

Datum

Studentens signatur

Studentens namnförtydligande